

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
câmp. 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

La începutul anului școlastic 1897/8.

Ne găsim la începutul unui nou an școlastic. Și durere, după toate semnele, așa se vede, că greu an are să fiă anul școlastic, în carele intrăm. Recolta anului 1897 nu ne-a adus nici pre departe ceea ce s'a așteptat. Dincontră poporul nostru în multe părți înca de acum, din toamnă, începe a lupta cu multe lipse. Și luptând poporul cu lipse negreșit pozițiunea școlălor noastre în anul acesta s'a îngreuiat în mare măsură. Vom întâmpina necazuri multe cu încasarea salarelor, cu frecuența școlară și cu altele.

Chiar pentru acésta bine trebuie să-ne dăm sémă încă de acum, dela începutul anului de ceea ce chiămați suntem să lucrăm chiar prin mijlocirea școlăi. Ani buni și ani răi au fost și mai nainte; și după ce relele și calamitățile naturale, cari vin asupra popórelor, sunt de regulă consecința relelor morale: astfelu urmază de sine, că biserica și școlă între grelele împrejurări ale vieții de astăzi, încât pentru present, datorință are, ca prin ținuta lor evangelică să alineze durerile și necazurile momentului; ér încât pentru viitoriu să lucreze cu totă puterea la delaturarea germenului și germinelor, din cari încolțesc relele morale.

Nu mai încape nici o îndoielă, că necazurile multe, cari le întâmpină astăzi popórele, își-au isvorul lor în înstreinarea ómenilor dela Dumnezeu. Și deci lucrarea noastră îndreptată trebuie să fiă într'acolo, ca prin o nimerită procedură se putem paralisa în măsură tot mai mare acest păcat strigătoriu la Ceriu.

Prin școlă vom satisface acestei trebuințe, dacă

vom pune tot mai mare pond pre educațiunea religioasă a generațiunilor viitoare, și dacă instrucțiunea, învățământul îl vom privi nu de scop ci de mijloc pentru dezvoltarea și întărirea sentimentului, și pentru formarea caracterului religios-moral al elevilor. Chiar în acésta direcțiune întâmpină astăzi școlă cele mai mari greutăți. Pretensiunile înmulțite ale vieții de astăzi au produs în fiă-care om lăcomia după o cantitate cât mai mare de cunoștințe, ér acésta lăcomie de cunoștințe materiale, adese-ori se póte întâmpla, ca să ducă în eróre și pre buni crescători, și să-i facă, să nu țină în de ajuns cont de cumpâna dintre cultura materială și cultura formală. Întru a manua bine acésta cumpâna consista arta crescătorului. Cunoștințe materiale mai multe sunt neapărat de lipsă astăzi, și trebuie să le dăm elevilor. Acésta să nu se facă nici odată pre conta și în dauna culturii formale; ér ca să ne putem feri de o astfel de greșelă de lipsă este să avem în vedere disciplina și sémțul de disciplină al elevilor. Ținuta școlariului în și afară de școlă este mijlocul, după carele se póte orienta crescătorul, dacă manuază bine cumpâna dintre cultura materială și cultura formală. Dacă elevul este atent și cu cuviință față de învățătoriu în școlă, ér afară de școlă față de părinți și împrejurimea, în carea se găsește, și dacă chiar în jocurile sale este cu aceeași cuviință față de colegii săi, dacă mai departe este diligent la studiu, și scie să-și împartă timpul de lucru și de joc, atunci neapărat crescătorul a contribuit mult prin cunoștințele materiale predate la dezvoltarea culturii formale a elevului; la din contră nu!

Purcedând din acest punct de vedere oglinda, în carea putem vedé mai bine arta noastră de cresce-

tori, ni-o dă starea, în care se găsește disciplina și sêmțul de disciplină al elevilor.

Disciplina și sêmțul de disciplină al elevului, este deci studiul cel mai însemnat al învățatorului. În ce privește disciplina și sêmțul de disciplină al lumii de astăzi este însă, durere, multă plânsore în genere, și negreșit această plânsore este și la noi; ér dacă este, atunci trebuie să lucrăm, ca ea să înceteze, prin aceea, că vom pune pond tot mai mare pre cultura formală. În această direcțiune întâmpinăm însă érași e mare pedecă, un defect, carele este un defect al timpului, în carele trăim, ca ca să nu șicem, că este al omului chiar. Veacul nostru dându-și sieși numele de „veacul luminii“, când pronunță judecata asupra valorii ómenilor, pune pondul aprópe nu mai pre mulțimea cunoșcințelor, și confundă aprópe de regulă „cultura“ cu mulțimea cunoșcințelor. Acest defect se resêmte și în școlă. Puterea și valórea unei școle se judecă din nefericire aprópe numai după mulțimea cunoșcințelor materiale ce le au elevii, și nu după disciplină și sêmțul de disciplină al elevilor; și prin astfel de judecată se promovéză réul amintit mai sus: lacomia după cunoșcințe materiale.

Factorul chiămat a preveni și paralisa acest réu fiind în prima liniă învățatoriu, densusului îi-chiămăm mai întâi luarea aminte acum la începutul anului școlastic asupra acestei împrejurări. Este bine, credem că chiar în vederea greutăților, cu cari luptăm astăzi, să studiăm, și se aflăm modul, în care se potem da în școléle nóstre o importanță cât mai mare culturii formale a elevilor, — punénd tot pondul pre desvoltarea și formarea caracterului religios-moral.

Cele 7 Taine ale legii nóue ca conducétorele darurilor Stului Spirit.

(Continuare).

III.

Spre perfecta nóstră renoire și mântuire sufletescă nu este suficient încă darul sântitor comunicat prin cele dóue mistere prime ce comunică darul spiritului sânt. Sufletul nostru, deși s'a curățit de păcatul strămoșesc, și s'a sântit prin darul s. Spirit ma chiar și s'a întărit luând pavăđa mântuirii, totuși rana cea netămăduită a sufletului nostru cauzată prin păcat nu s'a vindecat, și focului divin aprins în sufletul nostru îi lipsește hrana nutritóre încât ca juratecul potolit în spusă, (cenușă) dormitézá în firea ómenescă denaturată, stricată prin păcatul latent. Avem deci lipsă de un nou dar a S. spirit, care să

vindece acea rană și să aștíte iarăș focul divin în sufletul nostru dându-i hrana nutritóre. Acest nou dar a sântului spirit se comunică credincioșilor prin misterul S-tei cuminecături. Acest mister sublim efectuesce vindecarea sufletului, aștíte focul divin în sufletul nostru, arde rana păcatului, și întăresce și înmulțesce credința întru mântuirea sufletului, manifestând tot-odata și minunea cea mai mare decât tóte minunile prefacerea prin darul s-tului spirit. Pânea și vinul proadus la s. jertfire se preface în corpul și sângele Mântuitorului spre sfințirea și mântuirea credincioșilor. Sevêrsirea minunei prefacerii și sublimitatea acestui mister reclamă cea mai profundă pietate și rugăciune; drept-ce preotul rostese rugăciunea: „Dómne cela ce în óra a treia ai trimis pre prea sântul têu Duch Apostolilor Tei, pre acela Bunule nu-l lua dela noi cine în oesce pre noi . . . . Și fă adeca pânea ácéta în preacurat corpul Christosului Têu . . . . ér ce este în Potíruł a-cesta în cinstit sângele Christosului têu . . . . Și în acest momént S-tul Spirit efectuesce prin darul sêu prefacerea într'un mod invisibil prefácându-se pânea în preacurat trupul, ér vinul în preacurat sângele lui Chrs. pentru-ca „El se petrócă întru noi și noi întru el,“ să ne învrednicim de iertarea păcatelor și de mântuire. „Pentru-ca se fie celor ce se vor cumineca spre trezirea sufletului spre iertarea păcatelor, spre împărtășire cu S. Spirit, spre împlinirea împérației ceriurilor, spre îndrăznirea cea cătră Tine . . .“¹⁾ Pânea și vinul ca mâncare și ca beutură în ordinea naturală nutresce corpul, susține vieța. Chipul pânei și al vinului în S-tul mister simboliséza hrana vieții sufletului; ér preacurat trupul și scump sângele mântuitorului Christ. efectuesce prin S. comuniune sântirea, inoirea, întărirea, trezirea sufletului prin focul d-șeirei al darului Sântului spirit și prin urmare mântuirea.

Cel ce se împărtășesce deci de această mâncare și de această beutură, cu adevérat póte spune că petrece întru Christos și Cristos întru el. Isus sântitoriu sufletului este mântuitorul lui, este cel ce alinéza viforul păcatelor și inviéză corpul nostru, ne mântuesc și ne dă vieța vecinică, și tóte prin darul S-tului Spirit comunicat nóue în Misterul S-tei cuminecături.

După primirea atátor mari daruri ale S. Spirit cu adevérat creștinul nu ar avé mai mult de dorit, căci nemarginita bunătate a lui D-șeu prin transmiterea atátor daruri pare a-și fi ajuns culmea. Căci ce ar fi potut da D-șeu filor sêi creștinilor mai mare bun spiritual, decât că și-a dat „pre unul născut fiul sêu jertfa spre mântuirea noastră.“ Este iubire mai mare ca ácéta?

Creștinii cei dintâi s'au împărtășit de aceste prime 3 mistere, în timpurile vechi mai cu sémă

¹⁾ Rugăciune la prefacere, veđi liturgia lui Ioan Chrisostom.

adulții, chemații aprópe în una și aceeași di, conferindu-se lor printrînsele mari daruri a S. Spirit. Aceste daruri au efeptuit recipierea lor între membrii bisericii fii luminei, înrolarea lor între ostașii credinței, și în fine între fii moșceni Tatălui celui ceresc.

E sigur deci déca noi am păstra cu scumpătate în inimile nóstre aceste mari daruri n'am mai avé necesitate de alte mistere, cari se ne confereze noué daruri. Dar vai! ușurátatea nóstră și nesocotința clenodiului, ne rostogolesc iarăși în povérnișul, abisul reutății, încât darurile primite le am perde, déca nu ni-ar veni într'ajutor nemarginita sa milă ce întrece chiar și iubirea cea mare, și ne întinde un nou remediu mântuitor. Și de acest remediu, carele vindecă nu numai firea denaturată prin păcat ci și imbecilitatea nóstră individuală — ni se conferă în al patrălea mister al legii noué.

IV.

Misterele: S. Botez, S. Mir și S. cuminecatură prin darurile S. Spirit ce se revarsă asupra credincioșilor vindecă slăbiciunea firei nóstre stricate prin păcat dar nu o stîrpsc; ocrotesc libertatea nóstră deacțiune, dar nu înfrânéza libertatea conștiinței pe deplin. Abusând noi, deci de libertatea ce o avem în acțiunile nóstre nesocotim marea bunătațe și iubire a Tatălui ceresc, desertăm din ceata fiilor, moscenilor, ca fiul cel rătăcit din evangeliă, făcându-ne érași servi păcatului. Indurarea nemărginită alui D-đeu însă ne trimite o nouă corabiă ca să ne scótă din marea păcatului la limanul mântuirii. Și acest nou dar al mântuirii ni se conferesc prin misterul Penitenții séu Pocăința. Prin acest mister darul S. Spirit omul recăduț în păcate și lipsit de grația divină se rentórcce de pe calea cea rătăcită după cuvintele fiului rătăcit „sculamă-voiu și mă voi duce la Tatăl meu,*”) se reprimésece în sinul Tatălui ca „fiu și moscean se restituésece în grația divină, se re'nnoiesce spălându-se de noroiul păcatelor și îmbrăcat în haina mântuirii se ospătéză la divinul ospet iubitor, carele se face pentru bucuria**) celui perdut“ carele pierdut a fost și s'a aflat mort, a fost și a înviat. Acéstă lucrare rennoitóre se efeptuesce prin 1) mărturisirea, recunóscerea păcatelor, 2) prin regretarea lor din inimă, și 3) îndreptarea faptelor; aceste 3 ce se recer din partea păcătoșului, 'lu fac capabil numai la primirea darului S. Spirit dela, respective pe calea administratoriului misterului, 'lu învrednicesc de a primi iertarea Tatălui celui ceresc. Numai apostolilor și următorilor legitimi, episcopilor și preoților li s'a conferit acéstă putere d'a fi mijlocitor între D-đeu și om, spre a-i conferi deslegare din legatură păcatelor și iertarea lor, și acéstă prin cuvintele: „luați spiritul S. căroră veți ierta păcatele, se vor ierta lor, căroră le veți ținé vor fi ținute“ 3) Fără indoială

că Christos prin aceste cuvinte a instituit un tribunal noué păcătoșilor. dar ce tribunal original! unde înfăcisindu-ne noi, de vom mărturisi păcatele ni se vor ierta, ér de nu judecați vom fi. E drept, că substitutul, locuitoriul marelui Jude investit cu puterea de sus e însuși om păcatos, dar noi totuși căđind în genunchi de frica puterii de sus ce se deține în mâinile preotului mărturisim păcatele, le recunóscem, le regretăm, promitem solemn îndreptarea faptelor nóstre nu preotului, ci lui D-đeu, și iată că de pe buđele locuitoriului marelui Jude resună cu pietate, cu conpățimire sânta rugăciune: „Domnul și D-đeul nostru Isus Christos cu mila și cu îndurările iubirei sale de ómeni să-ți ierte ție tóte păcatele tale și eu nevrednicul păcătoșul servul Tău cu puterea ce mi s'a dat de sus te iert și te desleg de tóte păcatele tale în numele Tatălui, și fiului și S. Spirit...“ 4)

Cornel Lazar,
preot. r. ort.

(Va urma.)

Prelegeri din Sintaxa română.

(Continuare și fine.)

5. Propos. circumstanțiale se pot înlocui printr'un gerundiú, infinitiv. expresiune adverbială, ori participiú trecut. Exemple:

Venind smeul acasă, fata îl întrebă, unde îi stă puterea (Isp.). = După-ce veni smeul acasă, fata îl întrebă etc. După trecerea nunții, feciorii s'au dus în tréba lor. = Trecénd nunta, feciorii s'au dus în tréba lor. = După nuntă feciorii s'au dus în tréba lor (Cr.). = După-ce trecu nunta, feciorii s'au dus în tréba lor. Atunci o înfiorare cuprinde pe fiul craiului, remánénd uimit de spaimă și de mirare (Cr.). = Atunci o înfiorare cuprinde pe fiul craiului așa, încât a rémas uimit de spaimă și de mirare. D-vóstră vorbiți mereú, fără a sci ce vorbiți. = D-vóstră vorbiți mereú, fără să sciți ce vorbiți (Cr.). Pentru întâiași dată a tost primit fără a fi luat în bágare de sémnă (Cr.). Fără a mai spune o vorbă, ei se despărțiră (Od.). Dar turturica, fiind mai ușórá, ajunge mai înainte (Cr.). = Dar turturica ajunge mai înainte, fiind-că era mai u. órá. Stăpán caut și, necunoscénd pe nime și umblând din loc în loc, m'am rătăcit (Cr.). = Stăpán caut și fiind-că nu cunosceam pe nime și am umblat din loc în loc, m'am rătăcit. Ioana, întorcéndu-se la Carol VII, îl rugă să mérgă la Rheims, spre a fi încoronat (Od.). Tele, sele este o nenorocită țigănitură introdusă de unii poeți în limba nóstră pentru înlesnirea rimei (Alex.). = Tele, sele este o țigănitură introdusă... spre a înlesni rima. = Tele, sele este o țigănitură introdusă, ... ca să înlesnescă rima. Disgustați de spectacolul pieței, ne depărțarăm apucând pe o stradă, care

*) Luca XV, 18.

**) Luca XV, 7.

3) Ioan XX, 23.

4) Rugăciunea IV. dela rânduiala mărturisirei; veđi Euhologiul.

duce afară din oraș (Alex.) = *Fiind disgustați de spectacolul pieței, ne depărtăm.* = Fiind-că eram disgustați de spectacolul pieței, ne depărtăm. Într-o zi însă, marea fiind liniștită și limpede, mă depărtați de mal mai mult (Alex.). Am venit la tine spre a te chema la preumblare. Am venit la tine = ca să te chem la preumblare.

6. Propoziția predicativă se poate prescurta printr'un nume predicativ. Ex.: Tu ești defăimătorul mieu. = Tu ești, cel-ce m'ai defăimat. Modul de viețuire de acum nu este același cu cel din timpurile vechi. = Modul de viețuire de acum nu mai este, cum a fost în timpurile vechi.

Observare. Prescurtarea propozițiilor contribuie la variația și frumuseța stilului. Nu toate propozițiile secundare se pot prescurta. Dacă prin prescurtare am avea o construcție încontra firii limbii noastre sau mai puțin expresivă, prescurtarea de incunjurat.

Deprinderea LXIX. Cetești bucata x. și spuneți, ce fel de propozițiunii secundare prescurtate se află într'însa.

Deprinderea LXX. Scotești din bucata x. toate propozițiile prescurtate și scrieți alătura cu fie-care secundara cu forma neprescurtată.

Deprinderea LXXI. Analizați propozițiile următoare arătând în deosebiri: 1) cari propoziții sînt prescurtate, 2) care e forma neprescurtată a fie-căreia din ele și 3) la cari e prescurtarea încontra firii limbii noastre: Auzind împăratul de astă năpaste, se făcu foc de mânie (Isp.). Voinicul făcu, precum îl învățase zina (id.). Înainte de a răsări luciferul plecarăm cu toții. A doua zi iarăși așa făcu fără a-i plesni prin minte ce-va și fără a-și aduce aminte, că plecase în peșit (id.). Temetorii de înșelătorie se retrag dela întreprindere. Nucul aflător în grădina noastră s'a uscat. Asupra cirmuirii împărăției n'am nimic de zis sciind, că tu cu iscusința ta ai s'o duci bine (Isp.). Scribit de prostia fiarălor sălbatice, ce stau pitulate, stăpânul mieu hotări să se întorcă acasă (id.). Deschișd ochii, vedu doi călugări stând unul la cap și altul la piciorle sale (C. Negr.) Săngele într'însul începu a fierbe. (id.). Buna dómână, temându-se de furia poporului era spăriată (id.). Vedënd atâta vörsare de sânge, toți se fugoziră nesciind, ce e de făcut spre a scăpa țara de acéstă primejdie. Manualele folosinde în anul școlar viitor sînt următoarele. Feritorii de societățile rele sînt de stimat. Obiectele pertratände în conferența de Joi sînt acestea.

Cap XVIII.

Topica în propozițiile compuse.

Propozițiile coordinate urmöză una după alta, după-cum o cere înțelesul logic.

Propoziția subordinată de regulă urmöză după principală, sau după secundara, al căreii înțeles îl întregesce. Ex.: Sö zice, că nu este sat fără popă (Sl.). Piciorlele nu se mai mișcară, cași-când ar fi fost butucite (Isp.). Împăratul nu mai putu de bucurie, când vedu, că fiul său cel mai mic îi aduce în casă minunea minunilor (Isp.). El pórtă condei la ureche, ca să-î zicem logofete. Nu sta ca un nemernic, dacă te scii, că ești vrednic. N'aduc

anii, ce aduce ciasul. Omul trăesce, cu ce bagă în gură. Geaba binele cu sacul, după-ce móre săracul. Bate șaua să pricepă iapa. Răbdă inimă și tacii, că n'ai altă, ce să faci. Fii inimă răbdătoare ca pământul sub piciorle. Ți-aș crede, dacă nu te-aș cunósce. M'am convin-, că cel mai prețios bun pământesc este sănătatea. Excepție formöză: a) Propoziția subiectivă, care adese-ori stă înaintea principalei; b) cea relativă, care tot-deauna stă nemijlocit după numele, al căruí înțeles îl determină; c) prop. comparativă proporțională (cu cât, ... cu atât). Exemple: Cine are mîntea întrégă, în cërta altora nu se bagă. Cine se iușesce, curind potienesce. Omul, care e flecar, troncănesce ca un car. Găina, care clocesce, nici-odată nu e grasă. Cu cât este cineva mai învățat, cu atâta e mai modest. Dar în acéstă așteptare, ce séménă a fi fără sfirșit, fie-care moment este însemnat prin bătarea inimii (Gan.)

Când propozițiile sînt aședate după regulele date, **topica** este **directă**, în ori-ce alt cas ea este **inversă**. Ex.: Când se sculară dela masă, zina se duse la împăratul socru (Isp.). Cum se puse el lângă dînsa, un lucifer se aședă pe fruntea ei (id.). Fiindcă de marginea satului erau 3 mori la rînd, flăcăiandrul pusese în gând, să mörge la una din trei să macine (id.). După-ce încetă vijelia, imi caut albinele prin tóte locurile (id.). Cum își veș așterne, așa veș dormi. Decât să îți iasă nume rău, mai bine ochii din cap. Dacă se întîmpla să nu nimerescă pasările cu săgéta, ele tot nu scăpaü de dînsul (Cr.). Cui i-se croesce reü, rău îi merge tot mereü. Că pământul e rotund, azi o scie oi-care școlar.

Notă. Propos. circumstanțială une-ori póte fi și incisă. Ex.: **Legionarii romani**, când aduceau în triumf la Roma pe câte-unul dintre căpitaniü lor, cari se distinsese în luptele cu inimicii republicei, aveau curiosul obiceiü de a cãnta și de a spune în gura mare tot felul de ocãri și tóte defăimãrile, câte le treceau prin minte, împotriva triumfătorului; și poporul împrejur ridea cu hohote (Od.). Prietenul nostru Grigorie, fără să ne fi avisat, de-odată se ivesce în mijlocul nostru.

Deprinderea LXXII. Spuneți, în cari propoziții compuse din bucata x. e topica directă și în cari inversă.

Recapitulațiune.

(§. 43—44.)

1. Ce scii despre prescurtarea propozițiilor secundare? În general cum se pot prescurta propozițiile? Exemple. Cum se prescurtöză propos. subiectivă? Exemple. Cum se prescurtöză secundara completivă directă și cum cea indirectă? Exemple. Cum se prescurtöză propos. atributivă? Exemple. Ce scii despre prescurtarea propozițiilor circumstanțiale? Exemple. Cum se prescurtöză propoziția predicativă? Exemple.

2. Ce scii despre topica propozițiilor compuse? Exemple. Ce fel de secundare stau adese-ori înaintea principalei? Exemple. Ce numim topică directă și ce indirectă? Exemple. Cari secundare sînt adese-ori incise? Exemple.

Cap XIX.
Periodul.

Periodul este o astfel de propoziție compusă, în care cugetarea principală se cuprinde în partea de la sfârșit, iar cugetările anterioare servesc numai spre a lămuri ideea principală și spre a atrage atențiunea auditorului ori cetitorului. Periodul are 2 părți: **protasă** și **apodosă**. Partea I, în care se află cugetările, ce lămuresc ideea principală, se zice **protasă**, iar a II, care cuprinde cugetarea principală, este **apodosa**. Atât protasa, cât și apodosa poate sta din 1 sau din mai multe membre (proposițiuni). Membrele protasei sînt propos. secundare, iar ale apodosei prop. principale. Atât membrele protasei, cât și ale apodosei pot avea alte membre secundare, ce atîrnă de la ele. După raportul dintre protasă și apodosă deosebim period temporal, causal, condițional, comparativ, concesiv, subiectiv etc. Între membrele periodului se pune virgula cu punct, iar între protasă și între apodosă două puncte. Ex.:

1. De va ședé lungit pe iarba la pólale unuî codru; de va sta în picioré răzimat într'un toiag lângă o turmă de oi; de va sălta în horă vesel și cu pletele în vînt; de se va coborî pe o cărare de munte cu durda sa pe spinare; de se va arunca voinicesce pe un cal sălbatic; de va cîrmui o plută de catargurî pe Bistrița sau pe Olt; . . . . . ori-cum îl vei privi, fie ca plugar, fie ca cioban, fie ca postaș, fie ca plutaș: *te vei minuna de fîrêscă frumșeță a posei lui; și te vei încredința, că un zugrav n'ar puté nicăiri să-și îmbogățescă albumul mai mult și totodată mai lesne, decât în țările noastre* (Alex.).

2. Ca robul, ce cântă amar în robie
Cu lanțul de brațe un aer duios;
Ca rîul, ce geme de grea vijelie:
Pe patu-mî de mórte eú cânt dureros (Bol.).

3. Când tot se 'nveselesce; când toți aci se 'ncântă;
Când toți își au plăcerea și zile fără nori:
*Un suflet numai plânge, în doru-î se avîntă
L'a patriei dulci plaiuri, la câmpii rîdători.* (Emin.).

4. Când îmi vine aminte icóna nopții triste, ce'n Roma pentru mine cea de-pe urmă a fost; când îmi aduc aminte de nóptea, în care am părăsit atâtea lucruri iubite: *șiróe de lacrămî îmi tot curg din ochi* (Ovidiu).

5. Dacă este adevărat, că toate cele din lume sînt trecătoare, dacă este mai pre-sus de ori-ce îndoială, că viața noastră pămîntescă e scurtă și nesigură de azi până mâine; dacă este incontestabil, că precum am intrat în lume, așa vom și eși dintr'însa, fără a puté lua cu noi *ce-va din cele agonisite: atunci pentru ce atîta sbuciumare după bunuri pămîntesci, cași-când noi nu am fi aici numai niște călători?*

6. Cel-ce a cântat dulcêța limbei noastre în graiul plugarului român, cel-ce ne-a învățat frumșeța și ne-a arătat bogăția limbii românesce, cel-ce ne-a arătat, că modul nostru de gândire, modul de vorbire

și scriere este numai atunci nimerit, dacă este în deplină armonie cu modul de gândire, cu graiul și cu firea poporului român, cel-ce a cântat frumșețele din codri și concertul din luncă, cel-ce a cântat în tinerețe „vitejia strămoșască,” iar mai tîrziu a dovedit cu istoria noastră națională în mână faptul, că „din vultur vultur nasce, din stejar stejar răsare,” cel-ce a cântat cîntecul gîntei latine: *Vasilie Alexandri nu mai este între cei vii.* (Hamsea.) Când tot dorme 'n natură; când tot e liniștire; când nu mai e mișcare în lumea celor vii: deșteptă priveghiază a mea tristă gândire, precum o piramidă se 'nalță în pustiu (Gr. Alex.).

De prinderea LXXIII. Scrieți a) 3 propoziții, în cari secundara să fie prescurtată, b) 3 propos. compuse, în cari topica să fie directă, c) 3 propos. cu topica înversă și d) 2 periode.

Recapitulațiune.

(§. 45.)

Ce este periodul? Câte părți are periodul? Ce știți despre protasă? Ce este apodosa? Ce semne de punctuație se aplică între protasă și apodosă și ce între singuraticile membre ale periodului? Câte feluri de periode deosebim?

Ioan Petranu.

D I V E R S E.

* *Pré Sînția Sa*, părintele Episcop al Aradului Ioan Mețianu, a plecat Mercuria trecută la Sibiu pentru a participa la ședințele representații fericitului Emanuil Gozdu și la ședințele pré venerabilului Consistoriu metropolitan.

* *Serbătorea Adormirii Maicii Domnului la sf. mănăstire Hodoș-Bodrog*. De câțiva ani încococe poporul nostru din diferite părți ale eparchiei peregrină în număr tot mai mare la sînța mănăstire Hodoș-Bodrog la serbătorea Adormirii maicii Domnului spre a asculta sînțele slujbe și a-se împărtași cu sînțele taine. În anul acesta a fost la sînța mănăstire mulțime mare de popor, precum am observat din comunele: Socodor, Siclău, Macea, Comlăuș, Șiria, Arad, Gaiu, Pecica, Bantania, Cenadul-ung. Săt-Nicolaul-mare, Banat-Comloș, Săn-Nicolaul-mic, Vinga, Radna, Mehala, Secusigiu, Micalaca sub conducerea parohului Ioan Clórá, Semlac sub conducerea parohului Ioan Ganea, Mándrucol sub conducerea preotului Ioan Bozgan, Chesinț sub conducerea parohului Atanasiu Todan, Alioș sub conducerea parohului Virgiliu Pap și Fiscut sub conducerea parohului Sava Seculin, precum și din alte comune. De astă-dată au fost la sînța mănăstire un număr de cinci până în șese mii de credincioși. Servițiul divin în zilele Joi și Vineri s'a oficiat prin protosințelul Augustin Hamsea, protopresviterul Ignatiu Pap, părinții sînței mănăstiri: Archip Muntean, Isidor Trifunaș și Teofil Secuici, părintele Moise Babescu din Fenlac și preoții amintiți mai sus.

Cântările rituale le-a executat corul de plugari din Micalaca și cel din Alioș.

Înregistrând aceste constatăm, că sînțele slujbe, și învățăturile religioase date poporului din scaunul mărturisirii, precum și prin cuvîntarea ținută la finea sînței liturgii oficiate în ziua Adormirii maicii Domnului vor contribui de sigur la mângăierea, și edificarea credincioșilor în sînțul lor de pietate creștină, și în același timp

vor contribui, că acest sfânt lăcaș se-și dea tributul său în măsură tot mai mare întru promovarea religiosității poporului.

Dumnezeu să primescă sfințele rugăciuni!

* **Bibliografie.** „Enciclopedia română,” editată din însăreținarea și sub auspiciile Asociațiunii Transilvane de Dr. C. Diaconovich. A apărut fasc. V., care cuprinde mult preste 1000 articole (Balneum—Beulé) cu numeroase ilustrațiuni. Dintre articolele mai mari, de interes special românesc, amintim: Banat, Băncile (cu ilustr. Palatul Băncii naț. din Bucuresci), Barac Ioan, Baranyi călugărul, Bărăția, Barbu, Barceanu, Barițiu (cu ilustr. Medalia bătută de Academia rom. în onoarea lui), Barozzi, Bârsescu, Basaraba (de D. Onciul), Basarabia (de Z. C. Arbure), Beiuș (cu 3 ilustr.: gimnasiul, internatul Pavelian de băieți, școala de fete), Berariu, Bere (cu 4 ilustr.: instalațiunile stabilimentului Bragadiru din Bucuresci). Dintre celelalte ilustr. mai amintim: Bananierul, Batoza (mașina de treerat) etc. Cuprinsul bogat al acestui fascicoul, aranjat cu multă îngrijire, arată un progres continu și îmbucurător, care îndreptățește la speranța că această mare publicațiune a Asociațiunii se va termina cu deplin succes. Abonamentele se fac la editorul W. Krafft în Sibiu (Nagyszeben) și se achită în rate de fl. 5.— pentru 5 fasc., ori de fl. 10.— pentru 1 tom. Pentru România la librăria D. Storck & Müller în Bucuresci pentru câte 5 ori 10 fasc. à Lei 2.50.

* **Indreptare.** Din eroarea culegătorului s'a omis dela frumoasa predică din Nr. 31 numele autorului. Prin această aducem la cunoștință comună, că autorul este părintele Iosif Suci, parochul nostru din Lipova; căruia îi cerem scuze pentru omisiune.

* **Sumariu.** Socotile fundațiunii „Zsiga“-iane din Oradea-mare censurate și aprobate de Venerabilul Consistoriu din Arad cu rezoluțiunea de datul 14 Septemvre 1896, Nrul 5927/895 pe anii următori:

	1889/90	
I. Percepțiuni	.....	6291.31.
II. Erogațiuni	.....	5352.67.
	Rest:	938.64.

	1890/91.	
I. Percepțiuni	.....	18040.97.
II. Erogațiuni	.....	18070.94.
	Deficit:	29.97.

Se observă că în percepțiuni se cuprinde două împrumuturi de 11500 fl. ér în erogațiuni prețul de edificare de 12000 fl. a unui edificiu nou.

	1891/92	
I. Percepțiuni	.....	6133.
II. Erogațiuni	.....	6705.25.
	deficit:	572.25.

	1892/93.	
I. Percepțiuni	.....	6475.
II. Erogațiuni	.....	7126.76.
	deficit:	651.76.

	1893/94.	
I. Percepțiuni	.....	6182.
II. Erogațiuni	.....	6774.38.
	deficit:	591.88.

Oradea-mare, 8/20 August 1897. — T o m a P a o a l a, protopopul Orađii-mari ca președinte.

* **Starea recoltei în anul curent.** Pentru a pute pune în curent pe cetitorii și cu afacerile economice ale patriei noastre, în numărul acesta facem o mica dare de sémă după datele statistice ce le avem la îndemână, despre recolta anului 1897 și în special al grânelor.

Toți cunosc inundările de apă din acest an, fiind-că prea puține țeri au rămas neatinse de acest teribil infierător al naturii, și în special, acele țeri, cari sunt mai abundante în a da grânele pe piețele Europei, și tocmai acestea au fost incercate de mai mari inundații.

În special, difiicultul recoltei se simte foarte mult în Ungaria, România, Franca, Bulgaria și mai ales în Rusia, care cu puțin se pôte aștepta mai mult ca la anul 1881; foarte posibil, că nici cu 5%.

După cum se pôte ceti într'o fôie americană „Brad streets“, transportul nu are să fie ca până acuma numai pentru Anglia, ei și pentru celelalte state ale Europei, — prin urmare se înțelege ușor, că America stă mai presus cu recolta decât noi — dar această nu trebuie să pue pe gânduri pe economii nostri — de ôre-ce această nu se pôte explica la o crisă séu fômete. — Departe dela asemenea temeri. Însé se recomandă agricultorilor nostri, să nu se grăbescă cu vinderea grâului ce abia l'au treerat așdând, că hlt. se plătesce pe piața Budapestei cu 12 fl., căci prea ușor se pôte întâmpla, ca să se urce și până la 15—16 floreni — de scăđut la nici un cas nu pôte fi vorba, pôte până mai târđiu.

Bibliografie.

În tipografia noastră diecesană a apărut și se află de vnzare

„A B C“

CARTE DE CETIRE — ilustrată

PENTRU ELEVII CLASEI I.

de învățatorii: Iosif Moldovan, Nicolae Stefu, Iuliu Groșorean, Nicolae Boșcaiu și Petru Vancu. — Cartea e compusă după gustul micilor elevi și e aprobată și recomandată de Venerabilul Consistoriu aradan pentru tôte școalele populare din diecesă.

Prețul unui exemplar 20 cr.

Concurs.

Sé escrie concurs pentru stațiune învățătorească din Sititelec, pre lângă următorul salariu: dela 110 case câte 2 fl.; venitul pământului 60 fl.; ștole 20 fl.; lemne 18 fl.

Recurenții au să se prezenteze în fața locului, ér recursele ajustate conform regulamentului să-le trimită subscrisului până în 10/22 Septembrie a. c.

Sititelec, 10 Aug. 1897. Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. prot.

Să escrie concurs pentru stațiunea învățătorască din **Forosig-Hodișiu**, protopopiatul Tinca pre lângă salariul sistemizat în bani gata de 300 fl. respectivul învățător va fi și cantor.

Pentru încălzitul școlii se va îngriji comuna. Cuarțir liber și grădină.

Recurenții au să-și prezenteze recursurile subscrierului până inclusive 10/22 Septembrie având a-se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserica de a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Forosig-Hodiș, 2/14 August 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **NICOLAE ROCSIN**, m. p. prot.

—□—

Pentru stațiunea învățătorască din comuna **Dobrești**, protopresbiteratul Beiușului să escrie concurs cu termen de alegere pe **29 Aug.** (10 Sept.) a. c.

Emolumintele sunt: bani numărar 305 fl. afară de acesta cortel cu 2 chili camară culină, grădină și ștălele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursurile ajustate conform prescrierilor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1897 adresate comitetului parochial din Dobrești au a să trimită protopresbiterului inspector școlar **Elia Moga**, în **Robogány** până inclusive la 28 Aug. (9 Sept.) a. c. având recurenții a-se prezenta în biserica din loc spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Dat în Dobrești, 28 Iul. v. 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul Beiușului.

—□—

Conform ordinului Ven. Consistoriu 'dto 10/22 Iulie a. c. Nr. 3684 să escrie de nou concurs pentru postul de învățătoriu dela clasa miestă a școlii conf. gr. or. din **B.-Comloș** cu termen de alegere pe **30 de zile** după prima publicare, pe lângă aceste emolumente:

1) 300 fl. v. a. solvinđi anticipativ lunar, 2) cortel cu 2 chilio, culină, grajd și grădină intravilană; 3) trei stângeni de paie.

Recursurile ajustate conform prescrierilor legii să se substearnă Prea On. D. Paul Miulescu protopop în **N.-Komlos**, având reflectanții a-se prezenta și în sta biserică.

B.-Comloș, din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută la 6/18 August 1867.

Ioan Ciocoran, m. p.

preside.

Iuliu Vuia, m. p.

notariu.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopop inspector școlar.

—□—

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistoriu gr. or. din **Oradea-mare** dtto 27 Iunie (9 Iuliu) 1894 Nr. 704/112 să escrie concurs pentru vacanta parochie de a III-a clasă din comuna **Surduc**, tractul Pesteșului Comitatul Bihor, cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu două chilio, culină și camară; 2) intravilanul cășii parochiale 3 jugere catastrale à 12 fl. 36 fl.; 3) estravilanul 8 jugere catastrale parte arătoriu parte fenaț à 8 fl. 80 fl.; 4) afară de birul preoțesc dela 108 numere de casă câte 1 fl. 108 fl.; 5) dela 108 numere de casă una vică cucuruz sfârmat à 5 fl. cubulul adecă 27 cubule 135 fl.; 6) Drept la pășunat pentru 6 vite à 2 fl. 12 fl.; 7) Stolele usuete calculate după 5 ani din urmă 65 fl.; 8) dela cei ce au vite de tras în trei ani după olaltă câte un car de gunoiu dus pe pământul parochial., la olaltă 436 fl.

Recurenții au a-și trimită petițiunile lor instruate în sensul statutului organic subscrierului în **Lugașul de sus**, p. u. **Élesd** — și a-se prezenta la st. biserică în vre-o Duminecă ori sâmbătă spre a-și arăta desteritatea în tipic și în cuvântările bisericesci.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **TEODOR FILIP**, m. p. protoposbiter.

—□—

Să escrie concurs pentru stațiunile învățătoresci subsemnate din tractul **Vaşcăului**:

1. **Cusiiș**, cu salariu de 300 fl. și cortel cu grădină.

2. **Chisca**, salariu cu toate la olaltă computat 300 fl. și cortel în natură.

3. **V.-Sohodol**, emolumintele în bani 300 fl. și locuință liberă.

Recursurile ajustate conform dispusețiunilor din statutul organic, sunt a-se trimită la subscrierul în **Beiuș** până la 29 Aug. v. a. c.

Beiuș, 4/16 Aug. 1897.

Comitetele parochiale.

Vasilu Papp, m. p.

protopop.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățătoriu dela școlă poporală din **Govoșdia**, să escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata 320 fl.; 2) paușal pentru scripturistică 10 fl.; 3) paușal pentru conferințele învățătoresci 12 fl.; 4) în naturale: una jumătate sesiune pământ cu un venit anual de 120 fl.; 5) cortel liber cu 2 odăi, grajd și grădină de legumi.

Recursurile ajustate cu testimoniu de cualificațiunea prescriasă sunt a să trimită la părintele protopop subscrier în **M.-Radna**. Recurenții vor avé să se prezente în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **VASILE BELEȘIU**, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Pentru deplinirea stațiunei învățătoresci dela școlă poporală din **Conop**, să escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în fôia „**Bis. și Școlă.**“

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata 300 fl.; 2) pentru 12 stângeni de lemne din care e a să încălđi și sala de învățământ un relut de 78 fl.; 3) pentru rescumpărarea alor 200 porțiune de fân 30 fl.; 4) paușal pentru scripturistică și conferință învățătorască 12 fl.; 5) pentru curatorat 10 fl.; 6) cortel liber cu 2 odăi, culină, grajd și grădină de legumi; 7) dela înmormentări cu liturghie 1 fl. și fără liturghie 50 cr.

Recursurile ajustate cu testimoniile prescrise sunt a să trimită la protopresbiterul subscrier în **M.-Radna**. — Recurenții vor avé să se prezente în s-ta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parochial.

Cu consensul protopresbiterului: **VASILE BELEȘIU**, m. p. inspector școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorască din **Pernescl**, comitatul **Arad**, protopresbiteratul **Radna**, să escrie concurs cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata 100 fl.; 2) în naturale 5 șinici de grâu și 5 de cucuruz, 10 măși metrice de fân, 48 metri de lemne, din care are a să în-

căldi și sala de învățământ; 3) 10 fl. pentru conferință, 5 fl. pentru famulariu; 4) cortel cu grădină de legume; 5) 33 de jugere de pământ la deal, din care o parte e pentru semănătură și două părți pentru ierbărit; 6) dela înmormântările mari, unde va fi chemat 40 cr. și dela cele mici 20 cr.

Cei ce vor reflecta la acest post, sunt poftiți recursele lor adresate comitetului parochial să-le subțernă Prea Onoratului Domn protopop Vasile Beleş în Maria-Radna, proveđute cu documintele de lipsă conform regulamentului pentru organizarea învățământului; având recurenții a se presenta în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută la 21 Iulie 1897.

Parteniu Turcu, m. p.   *Gligor Giurcöne, m. p.*
preș. com. par.   notar.

In conțelegere cu: **VASILE BELEȘIU, m. p.** protopop și inspector școlar.

Pe stațiunea învățătorească dela școla gr. or. rom. din **Cheriu**, inspectoratul Oradea-mare, se escrie concurs de nou cu termin de alegere pe **29 August** (10 Septembrie.)

Emolumintele sunt: 1) In bani numărar 140 fl.; 2) 16 jugere pământ 96 fl.; 3) 10 cubule grâu à 5 fl. = 50 fl.; 4) pentru școla de repetiție dela antistia comunală 15 fl.; 5) venitele cantorale 30 fl. — Suma 331 fl. afară de acestea cortel în natură cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ de juger.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din Cheriu, se se trimittă subscrisului în Oradea-mare până inclusive **26 August** (7 Septembrie) a. c. având recurenții în vre-o Duminecă, ori sêrbătore a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: **TOMA PACALA, m. p.** protopop și inspector școlar.

Conform ordinațiunei consistorială din Caransebeș de sub Nr. 2247, școl. ex 1897, se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoreșc clasa a II-a la școla confesională gr. ort. rom. din **Fizeș**, protopresbiteratul Bocșa-montană, cu terminul de recurgere până la **7/19 Septembrie a. c.** în care și va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: 1) Salariu în bani gată 300 fl.; 2) 36 metri lemne în natură, din care sumă are învățătoreșc pensionat **Martin Țapu** 12 metri în timp de 3 ani; ér din restul de 24 metri are învățătoreșc activ, $\frac{2}{3}$ și $\frac{1}{3}$ pe sêma salei de învățământ preste tot valoarea lemnelor este 81 fl.; 3) pentru conferințele învățătoreșci 15 fl.; 4) pentru adunarea generală 15 fl.; 5) pentru scripturistica învățătoreșc activ 10 fl.; 6) pentru curățitorul școlei 20 fl.; 7) 10 jugere de pământ arător, din care învățătoreșc pensionat **Martin Țapu** are a folosi 5 jugere pe 3 an de zile; 8) cortel liber cu grădină de $\frac{1}{2}$ juger intravilan; 9) una grădină de afară, de $\frac{1}{2}$ juger; 10) dela înmormântări unde va fi poftit câte 50 cr.

Recursele ajustate după cum se cuvine și adresate către comitetul parochial din Fizeș se vor subțerne Prea On. oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Bocșa-montană la terminul cuvenit.

Dela recurenții se pofteste, ca înainte de alegere se

se presinte în biserica din loc, într'o Duminecă sêu sêrbătore spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipic.

Cei cu cunoscința musiceii vocale vor fi preferiți, având alegendul învățătoreșc apt pe dirigerea corului vocal esistând în comună, se conteze la o remunerațiune anuală de 40 fl. (și adecă 20 fl. din cult, ér 20 fl. din fondul corului.)

Incât comitetul parochial ar concedea învățătoreșc ales a porta agendele oficiose bisericescii și școlare scripturistice, se fie îndatorat a-le suporta gratuit.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în comuna Fizeș, la 27 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral tractual.

Pentru stațiunea învățătorească vacantă **Roșia**, protopresbiteratul Beiușului conform ord. Ven. Consistor. ordan și conclusului adus de comitetul parochial din Roșia la 6/18 Iuliu a. c. prin acêsta se escrie concurs cu termin de alegere pe **24 August** (5 Sept.) a. c.

Ce se ține de salariul învățătoreșc, acela pentru un învățator calificat este staverit în următorele: pe lângă folosirea grădinei dela școla nouă a căreia contribuție o va solvi alesul învățator.

1) In bani gata 175 fl.; 2) 400 cub. bucate $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz à 5 fl. = 50 fl.; 3) cincideci metri lemne de foc, din cari va avé a se încâlđi și școla 80 fl.; 4) venitele cantorale dela s. biserică, înmormântări mari à 40 cr. — mici à 20 cr., liturgii private, festanii, masluri dau un venit de peste 50 fl. — De tot 355 fl.

Doritorii de a ocupa acêsta stațiune au a-și înainta petițele lor proveđute cu documintele necesarii adecă: estras de botez, testimoniu de calificațiune și din limba magiară, atestat despre conduita de până aci — protopresbiterului inspector școlar **Elia Moga** în Rabagani, ér până la ziua alegerii recurenților li-se dá voe a se presenta la biserica din Roșia pentru a-și arêta desteritatea în tipic și cant în vre-o Duminecă sêu sêrbătore.

Dat din ședința comitetului parochial din Roșia, ținut la 6/18 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

Petru Ciuhand, m. p.   *G. Ciuhand, m. p.*
preș. com. par.   not. com. par.

In conțelegere cu mine; **ELIA MOGA, m. p.** protopresbiterul Beiușului.

Sê escrie concurs pentru deplinirea stațiunilor învățătorești din inspectoratul **Halmagiului**.

1. **Ciu ciu**, salariu anual în bani gata și naturale 338 fl. quartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

2. **Măgulicea**, salariu anual în bani gata și naturale 303 fl., quartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

3. **Lăzuri**, salariu anual în bani gata și naturale 308 fl., quartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

4. **Brusturi**, salariu anual în bani gata și naturale 303 fl., quartir liber și grădină, ziua alegerii 19/31 August.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, sunt avisati recoursele ajustate cu tôte documintele prescrișe prin lege, adresate comitetului parochial din respectiva comună, unde voeste a fi ales până la 17/29 August a. c. a-le trimite subscrisului în Halmagi.

Comitetele parochiale.

In conțelegere cu: **IOAN GROZA, m. p.** prot. insp. școl.